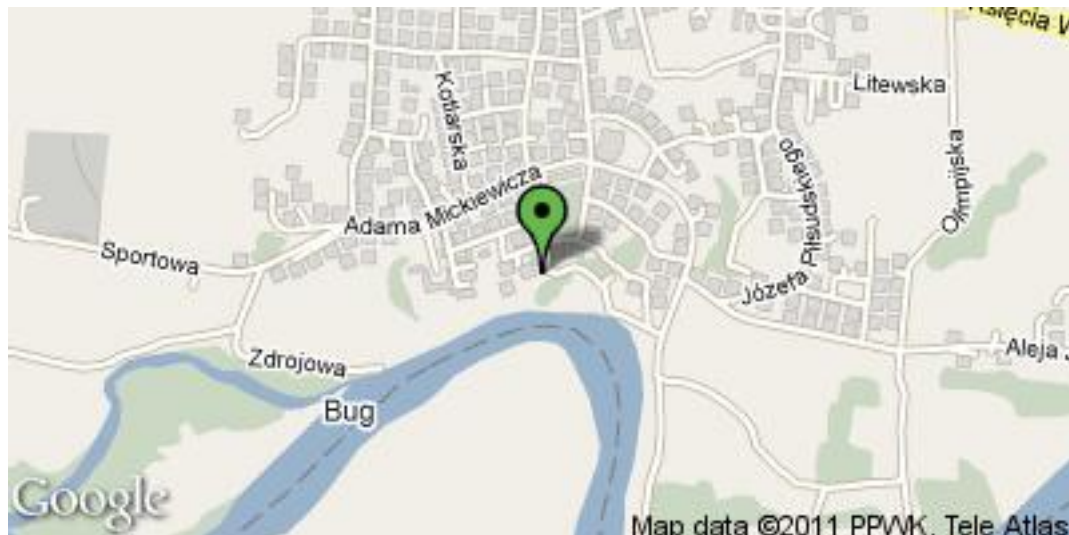

Góra zamkowa

Współrzędne: Szerokość - 52.394524, Długość - 22.657521

Kto zajeżdżał do Drohiczyń z pewnością był na Górze Zamkowej (jeśli nie, to powinien), co jest obowiązkowym punktem zwiedzania tego miasta. A widok stąd jest wyjątkowy. Olbrzymie zakole Bugu podpływające pod skarpę widoczne z tego poziomu pozostawia niezapomniane wrażenie. Niestety leniwie płynąca przez wieki podmywała podnóże niszcząc częściowo grodzisko. To tu prawdopodobnie zaczyna się historia tego bogatego w historię miasta.

Drohicki gród obronny po raz pierwszy wymieniają źródła XI-wieczne, później w miejscu grodziska stanął zamek, który zachował się prawdopodobnie do czasów potopu. Góra Zamkowa i najbliższe okolice Drohiczyń znane są z wielu cennych znalezisk archeologicznych (*dirhemy arabskie* z VIII – IX w.). Nieliczne znaleziska obejrzeć można w zbiorach Muzeum Regionalnego w Drohiczyń.

Stojąc w tak pięknym miejscu wypada nakreślić ciekawą historię miasta Drohiczyń, które tu miało swój początek.

Drohiczyń od VII w do 1520 roku.

Pierwsze ślady osadnictwa w okolicy, w postaci kurhanów, pochodzą z VII-XI wieku. W wieku X-XI dotarło tu osadnictwo ruskie z Wołynia oraz nieco później osadnictwo mazowieckie. Okolice dzisiejszego Drohiczyń, po obydwu stronach rzeki stały się terenem, gdzie te dwa żywioły osadnicze spotkały się ze sobą. W XI wieku teren nadbużański opanował książę Jarosław Mądry. Jemu właśnie przypisuje się założenie na wysokim, stromym brzegu Bugu grodu, o którym pierwsze informacje pojawiają się w latopisach ruskich w 1038 roku, a następnie w 1061 i 1148 roku. Nazwę grodu i późniejszego miasta wywodzą językoznawcy od imienia Drogit lub Drohic. Drohiczyń wraz z Brześciem i z powstałym później grodem w Mielniku stanowił dobrą osłonę przed częstymi najazdami Jaćwingów. Położenie na pograniczu wpływów polskich, mazowieckich, ruskich i litewskich sprawiło, że często zmieniała się przynależność państwowa grodu. W 1237 roku po opanowaniu Drohiczyń książę Konrad Mazowiecki sprowadził tu zakon rycerski braci dobrzyńskich. Mieli oni do spełnienia wobec Jaćwingów taką samą rolę, jak wobec Prusów Krzyżacy. Bracia dobrzyńscy przebywali tu bardzo krótko. Według niektórych źródeł, zostali wypędzeni z Drohiczyń przez księcia Daniela Romanowicza już w 1238 roku. Inne źródła mówią, że wszyscy oni zginęli w czasie wielkiego najazdu Tatarów w 1241 roku, kiedy gród został niemal doszczętnie zniszczony. Zniszczeń dopełnił jeszcze najazd w tym samym roku Jaćwingów. Zagrożenie ze strony tego plemienia było tak wielkie, że rywalizujący o te ziemie książęta ruscy, mazowieccy i polscy zawarli porozumienie o odbyciu wspólnych wypraw przeciwko Jaćwingom. Książęta Ziemowit,

Góra zamkowa

Bolesław Wstydlivy oraz Wasylko z Danielem odbyli wspólnie trzy wyprawy w 1248, 1253 i 1254 roku. Główną bazą wy-padową tych wypraw był Drohiczyn ponownie zajęty przez książąt ruskich.

W tym czasie władający Drohiczy-nem książę Daniel Romanowicz wy-brał gród na miejsce swojej koronacji na króla Rusi. Do książęcej siedziby przybył papieski legat Opizon, który dokonał koronacji Daniela na pierw-szego i jedyne go w dziejach króla Rusi. Wkrótce jednak Daniel zerwał stosunki z Rzymem, a Drohiczyn zo-stał opanowany przez Litwinów. W ich władaniu pozostał aż do Unii Lu-belskiej.

Po opanowaniu przez Litwinów Drohiczyn został подарowany przez Jagiełłę księciu Witoldowi. Gród stał się ulubioną jego siedzibą. Miejsco-we przekazy mówią, że Witold tak pokochał Drohiczyn, że przed śmier-cią kazał go spalić, aby ten nie dostał się nikomu innemu. W tamtych cza-sach Drohiczyn był jednym z najwięk-szych i najważniejszych grodów Wiel-kiego Księstwa Litewskiego. W 1498 roku książę Aleksander Jagiellończyk nadał mu prawo miejskie magdebur-skie. Miejskowa ludność polska i ruska oraz coraz licz-niej osiedlający się w nowym mieście Litwini uzyskali jednakowe prawa.

Drohiczyn od 1520 do 1939 roku.

W 1520 roku Drohiczyn stał się stolicą nowo utwo-rzonego województwa podlaskiego. Jako ośrodek władzy i administracji oraz ośrodek handlowy na skrzyżowa-niu ważnych szlaków handlowych w XVI wieku miasto szybko rozwijało się. Istniały tu wtedy komora celna, most i port rzeczny dla spławianych stąd produktów rolnych. W okolicy działa-ły liczne młyny. Od króla Zygmunta Augusta i Stefana Batorego miasto uzyskało kolejne przywileje. Ten okres był również czasem początków świet-ności drohickiego szkolnictwa. Pod koniec XVI wieku rozpoczęła działal-ność szkółka franciszkanów.

Okres świetności zakończył potop szwedzki. W 1656 roku miasto zosta-ło złupione przez sprzymierzonych z Polską Tatarów. Był to wyraz ich nie-zadowolenia z podziału łupów po bi-twie pod Prostkami. W następnym roku miasto najechały oddziały Rako-czego. Zniszczyły one kościoły, cer-kwie, klasztory i zamek oraz wymor-dowały w okrutny sposób wielu mieszkańców.

Po wojnie Sejm zwolnił Drohiczyn na kilka lat z podatków, jednak nie przyniosło to spodziewanych skut-ków. W 1667 roku sprowadzono do miasta jezuitów, którzy otworzyli tu Collegium Nobilium. W początkach XVIII wieku przeszły tędy liczne woj-ska. Zniszczyły one zasiewy i pobrały od miasta kontrybucje oraz przywlekły epidemię dżumy. W 1714 roku miasto przeżyło klęskę głodu.

W XVIII wieku odnowiono drohicyńskie kościoły, cerkwie i klasztory, dając im zachowany do dziś wystrój. W 1747 roku Collegium Nobilium umieszczono w nowym gmachu. Szkoła słynęła na całym Podlasiu z wysokiego poziomu nauczania. Po kasacie zakonu jezuitów prowadzenie Collegium przekazano pijarom. Szko-ła pozostawała pod opieką Komisji Edukacji Narodowej.

Po trzecim rozbiore Polski w 1795 roku Drohiczyn został podzielo-ny granicą na dwie części. Drohiczyn Łącki na prawym brzegu Bugu znalazł się w zaborze pruskim, a Drohiczyn Ruski - w zaborze austriackim. Po traktacie tylżyckim prawobrzeżna część miasta znalazła się w granicach Cesarstwa Rosyjskiego, a lewobrzeż-na - w Księstwie Warszawskim, a po 1815 roku w Królestwie Polskim.

Władze carskie uczyniły z Drohiczy-na siedzibę władz powiatu, który w niedługim czasie uległ likwidacji. W 1832 roku zlikwidowano drohicyńskie szkoły. Miasto stało się mało zna-czącym, prowincjonalnym ośrodkiem pozbawionym większych perspektyw rozwoju. W drugiej połowie XIX wie-ku było to typowo rolnicze miastecz-ko pełniące funkcje lokalnego ośrod-ka handlu i rzemiosła. Działał jeszcze port rzeczny i przystań flisacka. Ko-ścioły i klasztory stały opuszczone i zdewastowane. Zniszczenia dopeł-niła jeszcze pierwsza wojna światowa. W czasie wojny polsko-bolszewickiej w 1920 roku tędy przeprowały się oddziały Legionów, wchodzące w skład armii generała Rydza-Śmigłego.

W okresie międzywojennym przy-stąpiono do odbudowy zabytków. Uruchomiono gimnazjum im. J. I. Kra-szewskiego, które umieszczono w gmachu dawnego klasztoru francisz-kanów. W 1937 roku przekształcono go w liceum humanistyczne. W zabu-dowaniach klasztoru jezuitów i pija-rów otworzono w tym czasie drugą szkołę średnią - Gimnazjum Biskupie.

Góra zamkowa

We wrześniu 1939 roku, na mocy porozumienia pomiędzy ZSRR i hitlerowskimi Niemcami miasteczko zajęte zostało przez oddziały Armii Czerwonej i włączone do Republiki Białoruskiej. Ze względu na przepisy bezpieczeństwa obowiązujące w strefie nadgranicznej część miasteczka (pas o szerokości 800 m) została zburzona, a mieszkańcy wysiedleni. Wzdłuż granicy rozpoczęto budowę betonowych umocnień. Sowieccy żołnierze dokonali rabunku i dewastacji opuszczonych świątyń. Drewniane elementy spalono, a do figur i obrazów strzelano. Nowa władza wprowadziła terror jako metodę działania. Rozpoczęły się aresztowania i wywózki do łagrów. Po wkroczeniu w 1941 roku Niemców sytuacja niewiele się zmieniła. Polaków deportowano na roboty do Niemiec, a ludność żydowską wywieziono do obozu w Treblince, gdzie została wymordowana. Działania wojenne w 1944 roku dokonały kolejnych zniszczeń w miasteczku. Dwa tygodnie po wycofaniu się Niemców ponownie pojawili się tu żołnierze sowieccy. Działalność rozpoczęły UB i NKWD, które represjonowały żołnierzy podziemia. Wywózki do łagrów spowodowały, że wielu dawnych partyzantów zaczęło ukrywać się i wracać do poakowskich oddziałów. Drohiczyn do początku lat pięćdziesiątych XX wieku uważany był za największe ognisko reakcji na Białostoczczyźnie.

Obecnie Drohiczyn pełni funkcje lokalnego ośrodka usługowo-handlowego oraz jest siedzibą władz gminy. Jest to również ważny ośrodek administracji kościelnej. Po 1945 roku przeniesiono tu siedzibę diecezji pińskiej. W 1991 roku została proklamowana przez papieża Jana Pawła II samodzielna diecezja drohiczynska. Przetrwwały tradycje drohiczynskiego szkolnictwa, które obecnie kontynuują: wyższe seminarium duchowne i liceum ogólnokształcące. W 1964 roku założono działające aktywnie Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Drohickiej. Ważnym wydarzeniem w dziejach miasta była wizyta papieża Jana Pawła II w dniu 10 czerwca 1999 roku. Papież odprawił na drohiczynskich błoniach mszę ekumeniczną. W miejscu tym znajduje się dziś usypany wysoki kopiec.

Opis historii Drohiczyna pochodzi z opracowania Marka Nasiadka zamieszczonego w przewodniku "Podlaski przełom Bugu"

Góra zamkowa była również plenerem w wielu znanych filmach. Andrzej Wajda kręcił tutaj m.in. "Kronikę wypadków miłosnych" oraz "Panny z Wilka". Trochę jest w tym również zasługi Daniela Olbrychskiego, który urodził się i wychował w Drohiczynie, a pierwsze kroki artystyczne stawiał na deskach tegoż teatru amatorskiego. Po latach, już jako uznany artysta powrócił do rodzinnej miejscowości, gdzie na nadbużańskiej skarpie postawił dom.